

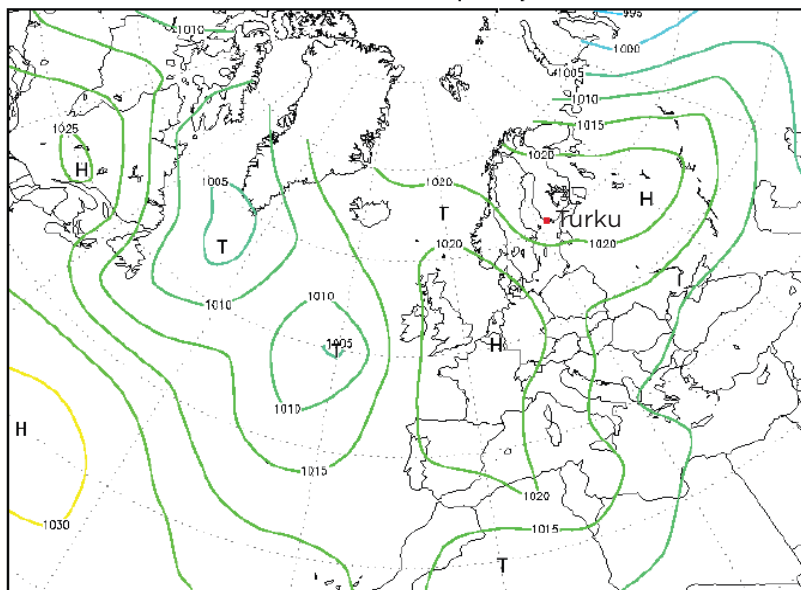
TURUN HAVAINTOASEMASTA 1900-LUVUN ALUSSA

Suomen havaintoasemaverkosto kehittyi asteittain 1800-luvulta lähtien, ja 1900-luvun alku-puolella oli toiminnassa jo useita kymmeniä havaintoasemia, jotka tekivät säännöllisesti säähavain-toja. Säähavaintokoju, joka oli käytössä myös Turussa, oli alun perin englantilaisen T.Stevensonin suunnittelema. Samaa koja on käytetty nykypäiviin saakka. Mittarit sijaitsivat kojussa 1,5-2 metrin korkeudella maanpinnan lämpöpuolella.

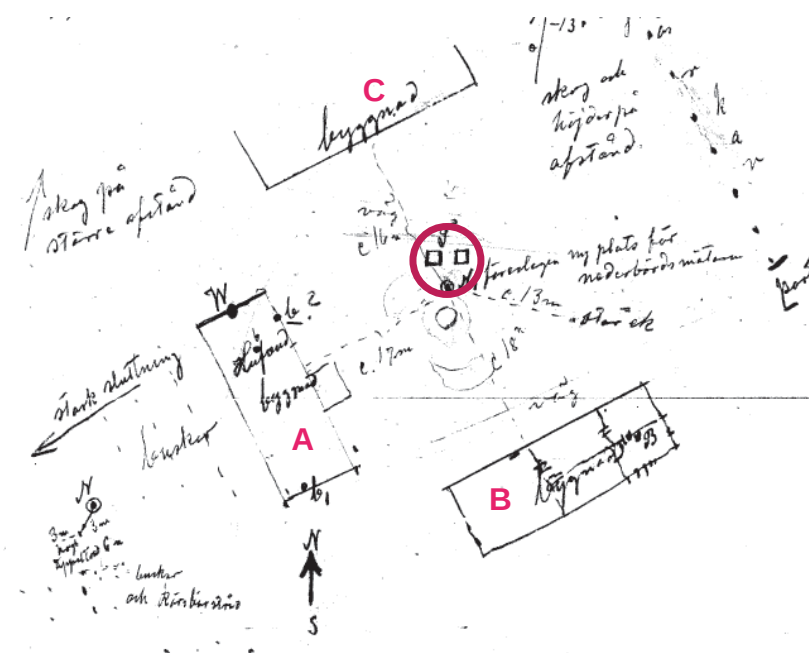
Professori Gustav Meinanderin tekemään asemakuvauksen mukaan havaintoasema sijaitsi vuosina 1909–1936 Iso-Heikkilässä Turun yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa (kuva 3). Pihaa ympäröi kolme rakennusta, joista suurin oli noin 10 metriä korkea kasvitieteellisen puutarhan päärakennus (merkitty kirjaimella A). Havaintokojun ja päärakennuksen välimatka oli noin 17 metriä. Havaintokojun korkeus merenpinnasta oli noin 17 metriä ja se oli kaksi metriä maanpinnan lämpöpuolella.

Iso-Heikkilän alue sijaitsi tiiviisti rakennetun alueen ulkopuolella (kuva 4). Aurajoen rantaan matkaa oli noin 1100 metriä ja meren rantaan noin 1300 metriä.

Vuonna 1936 Turun havaintoasema siirrettiin noin 2 km länteen Artukaisiin ja vuonna 1955 edelleen noin 7 km koilliseen uudelle lentokentälle Ruskoon. Tehtyjen selvitysten mukaan nykyisellä havaintopaikalla ylimmät lämpötilat jäävät kesäisin noin 0,2 astetta alhaisemmaksi kuin aiemmillä havaintopaikoilla. Yhteenvetona voidaan todeta, että Turun havaintoasemasta saatavilla olevien tietojen pohjalta 1914 mitattua korkeaa lämpötilaa ei voida suoraa hylätä ainakaan aseman epäedustavan sijaintipaikan perusteella.

Kuva 2. Ilmanpainejakauma 9. heinäkuuta 1914 (www.wetterzentrale.de)

Kuva 3. G. Meinanderin laatima luonnos säähavaintoaseman sijainnista Iso-Heikkilässä. Kuvassaa on ympyröity lämpömittarikojun sijaintipaikka.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Ilmakehämällin avulla saatujen tulosten, kuten myös 1914 Turun havaintoaseman olosuhteiden pohjalta ei tuolloin tehtyä lämpötilaa voida osoittaa virheelliseksi. On siis mahdollista, että näin korkeat lämpötilat ovat Suomessa joissakin hyvin poikkeuksellisissa oloissa mahdollisia. Ilmastonmuutoksen myötä myös ylimpien lämpötilojen arvioidaan kohoavan, joten todennäköisyys sille, että 35 asteen raja jälleen rikotaan, kasvaa koko ajan.

Ari Venäläinen

Kuva 4. Säähavaintoaseman sijainti (punainen ympyrä) 1946 tehdyllä kartalla.